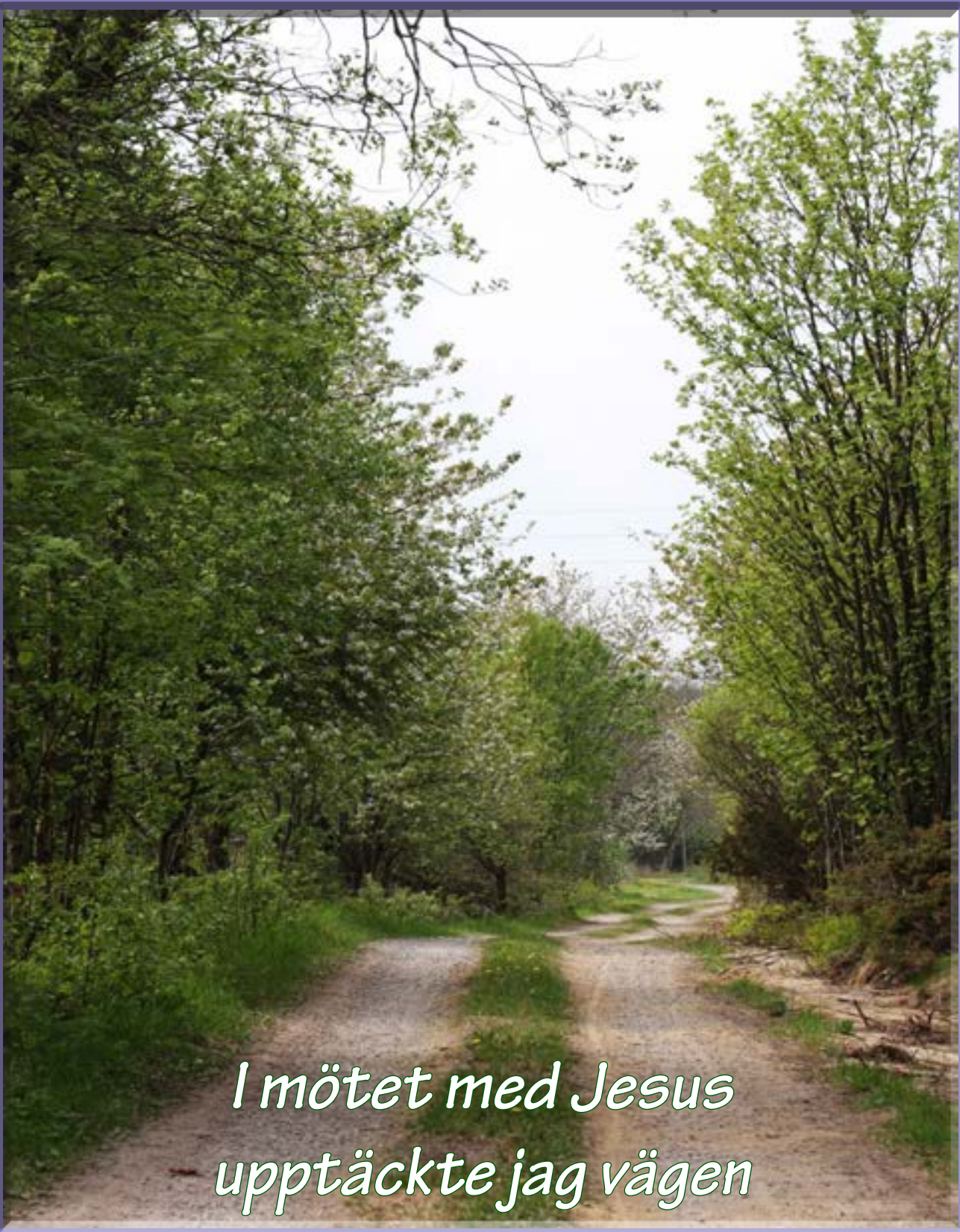

LEKMAN i KYRKAN

2
2011

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund

*I mötet med Jesus
upptäckte jag vägen*

Ansvarig utgivare**Anders Nordberg**

Nygårdsvägen 32
554 74 Jönköping
cagnordberg@hotmail.com

Redaktör

Britt-Louise Madsen
Rådhusgatan 81
831 45 Östersund
063-12 30 30
madsensis@gmail.com

Redaktionskommitté

Birgitta Ericsson Löfgren
Svanebacksvägen 3
263 62 Viken
042-23 70 70
birgitta.e.lofgren@telia.com

Berndt Petersson
Ryds väg 354 C
584 39 Linköping
013-17 08 88
berndtp.mitskonsult@comhem.se

När det gäller medlemskap

Juhani Ahonen
Rådhusgatan 81
831 45 Östersund
063-12 30 30
070-557 82 41
juhani.ahonen@gmail.com

Förbundets plusgiro

Medlemsavgifter o gåvor
Pg 50 27 87 - 5

Medlemsreg och prenumeration
Allan Forsberg
Kimrökgatan 5
296 35 Åhus
044-240527
lekmanna@globalnet.net

LH Tryck, Box 224
523 25 Ulricehamn

Hemsidan

www.lekmanikyrkan.se

UPPHOVS RÄTTSSKYDD

Allt material, texter och bilder, som publiceras i "Lekman i Kyrkan" och på hemsidan www.lekmanikyrkan.se är upphovsrättsskyddat.

Användning får ske endast med Svenska Kyrkans Lekmannaförbunds tillåtelse.

Redaktionen

HJO dagarna

5 augusti - 7 augusti 2011

Hjo folkhögskola

Välkommen till
Staffans församling
Brynäsgatan 33 Gävle

Lördagen den 24 september
2011 kl 10.00

Inspirationsdagen kommer att handla om
världens mest lästa bok - Bibeln

Bibeln är en berättelse som handlar om oss själva,
om att leva ett riktigt liv och om vår längtan.

Det blir en presentation av
bibelprojektet - alla tiders bok

Den första boken har den inbjudande titeln
"Vägen väntar"

Inbjudan med tider och och
medverkande kommer senare.

KOM TILL GÄVLE

Dela bibelns tröst, stöd och utmaningar

Omslagsbild :

"Grusväg genom skog"

Foto: Kristina Strand Larsson

Vårt tema ”Att växa i tro” fram till och med nästa rikskonvent påminner oss om att Kristus är uppstånden. Han lever och från honom utgår en andlig kraft som kan förvandla våra liv här på jorden så att godheten och kärleken präglar oss i stället för som så ofta ondskan och självisheten.

Det är viktigt att understryka att vårt förhållande till Gud inte avgörs av våra egna gärningar eller av frukten av våra liv utan bara av vår tro på Herren Jesus Kristus. Tror vi att Jesus är den som kan rädda oss, att han är vår Frälsare, då kommer vi inte under någon dom hur mycket synd det än finns i våra liv och hur lite frukt vi än bär. Det är denna svärbegripliga men nådefulla sanning som Paulus uttrycker på följande sätt: *Men den som utan att bygga på gärningar tror på honom som förklarar den ogudaktige rättfärdig, honom räknas hans tro till rättfärdighet.* (Rom 4:5). Det är alltså inte genom att bära frukt eller genom att hålla bud som vi kommer i gemenskap med Jesus. Det sker endast genom tron på honom. Tron på Jesus Kristus kan den Heliga Anden skapa i våra hjärtan genom ordet.

Vad är då tro? Vilka är trons fundament? Att tro på Jesus kan uttryckas med att vara införlivad och infogad i honom. Att tro på Jesus är att med det innersta i människans hjärta hålla fast vid Jesus och förbli i honom. Vi människor blir räddade och fullkomligt rättfärdiga inför Gud i samma stund som vi sätter vår tro till Jesus, men ska vi bli kvar som räddade (kvar i frälsningen) då ska vi också bli kvar hos

Jesus, bli kvar i hans gemenskap. Blir vi kvar i hans gemenskap ja då börjar det hända saker, det som vi så ofta ber om, *tillväxt*. En självklar förusättning för tillväxt är att vi inte bara är öppna för Jesu frälsande kraft utan också för Jesu förvandlande kraft. Den som tror på Jesus och är öppen för hans frälsande och förvandlande kraft älskar honom och älskar också hans vilja. Den som tror på Jesus vill göra det Gud vill. Allvarliga tecken på att det står illa till med vår tro är det Paulus beskriver som köttets tecken: *otukt, orenhet, liderlighet, avguderi, trolldom, fiendskap, strider, ofördragsamhet, vrede, intriger, splittringar, maktkamper, dryckenskap, utsvävningar och annat av samma slag* (Gal 5:18).

Uppmaningen måste bli dels att vända om till Jesus, falla ned inför honom och bekänna synd och ondska, dels att be Jesus om att få trons gåva med tillit till hans förlåtelse, en tro fast knuten till honom.

Goda tecken på en levande tro är att vi upplever våra synder och brister som en plåga som vi avskyr och som vi vill fly bort ifrån. Att hålla fast vid vår tro, att vara öppna för Jesu frälsande och förvandlande kraft medför ofrånkomligen andlig frukt, som av Paulus beskrivs som: *kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning* (Gal 5:24). Vi ska inte bedöma om vi bär god frukt. Det får andra göra.

Vi ska be Gud om tillväxt i tron på honom, be om att få bära god frukt. Den kraft och kärlek som vi får av Jesus när vi håller fast vid honom ska vi med målmedveten vilja använda för att förverkliga Guds bud och lag i våra liv.

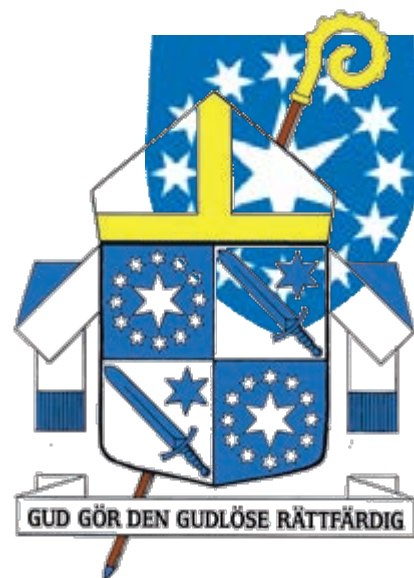
Svenska kyrkans lekmanaförbund vill samla kvinnor och män, unga och gamla, till engagemang och ansvarstagande för kyrkan. Förbundet vill också främja kristen gemenskap och fördjupa kunskapen om den kristna tron och kyrkans liv och därtill skapa opinion för kristna värderingar i samhället.

Den andliga, goda frukt som Jesus har bestämt att vi ska bära är en del av Guds kärlek till oss människor. Om Andens frukter får växa fram i våra liv så kommer många människor att på ett mer fullödigt och konkret sätt beröras av Guds kärlek. Deras liv bli rikare och deras glädje blir mer fullkomlig. Om vi ägnar tid och kraft åt att söka fördjupa vår tro, be om tillväxt, och åt att arbeta på vår helgelse så är det förenligt med Guds vilja och samtidigt något som våra medmänniskor får glädje av. När Guds goda vilja förverkligas på jorden i en människas liv, när hon handlar i kärlek till Gud, när hon söker Guds vilja, när hon bär frukt, då förverkligas tillvarons djupaste mål. Gud blir ärad. Låt oss be om att bli bevarade i tron på Herren Jesus Kristus, om att få växa till alltmer i tro, kärlek och helgelse, så att vi kan bära frukt och ära Gud med våra liv på jorden för att sedan få ära Gud för evigt i himlen.

Anders Nordberg
förbundsordförande

FÖRNYELSE

Tv Biskop Erik Aurelius och ärkebiskop em. K G Hammar

Nu har det hänt igen. Det stora förvandlingsnumret, när det grå och bruna blir grönt, blått, vitt, rött, gult, violett i en ofattbar variationsrikedom. Det är lika intressant varje år att ljuset och värmen och livet återvänder efter vintern. Hur många gånger man än har varit med om den, blir den tydligen aldrig enförmig, den stora ansiktslyftningen, när jorden förnyas. Man kan rentav känna sig förnyad själv i detta överdåd av liv.

"Du sänder ut din ande, då skapas de", heter det om människor och djur i Psaltaren, "och du förnyar jordens ansikte" (psalm 104:30 någorlunda ordagrant översatt). "Anden" är i bibeln i första hand luften som vi andas, den som ger oss liv. "Luft i rörelse" är grundbetydelsen både av det hebreiska ordet *ruach* i gamla testamentet och av det grekiska *pneúma* i nya testamentet, alltså vind, till och med storm, men också andedräkt, luften man andas in och andas ut. När Gud har skapat människan "av jord från marken", så står det att han blåser in ande i henne, i näsan, så att hon börjar andas och röra på sig, kort sagt: leva. Att andas är ju inget vi behöver komma ihåg, det fungerar av sig självt. Man kan ha mycket att tänka på men andningen sköter sig själv. Den sköter Gud – så ser man på det i bibeln. Gud blåser in sin ande i oss, andetag efter andetag.

En dag slutar man andas. "Du tar ifrån dem deras ande, och de dör och blir åter till mull" (Psaltaren 104:29). Men till det nya i nya testamentet hör att Guds ande inte tas ifrån oss utan bor i den som tror och stannar där. "Om hans ande, som har uppväckt Jesus från de döda, bor i er, då skall han som har uppväckt Kristus från de döda också göra era dödliga kroppar levande genom att hans ande bor i er", skriver Paulus (Romarbrevet 8:11).

Guds ande kommer inte bara i luften vi andas utan också i ord som vi hör, Jesu ord. När man talar, strömmar andedräkten ut ur munnen tillsammans med orden. När Gud talar, strömmar Guds ande ut med Guds ord. Gud skapar genom att tala, genom sitt ord: "Ljus, bli till!" Och Gud skapar genom sin ande, det är samma sak.

När Jesus talar, strömmar samma ande, skaparanden, ut tillsammans med orden. "Mina ord är ande och liv" (Johannes 6:63). När orden från Jesus strömmar in i en, då strömmar Guds ande in. Då bor Guds ande i dig och säger emot livets oro, som ju också bor i dig.

"Frid lämnar jag kvar åt er", säger Jesus, "min frid ger jag er. Jag ger er inte det som världen ger. Känn ingen oro och tappa inte modet" (Johannes 14:27). Den frid som världen kan ge är inte att förakta: när man har gjort vad man ska, när andra är nöjda med en. Men det är en bräcklig frid, den varar inte länge, det vet vi. Jesus ger oss friden hos den som har övervunnit världen: världens måttstockar och värdeskalor, där man mäts och vägs efter vad man presterar, hur duktig man är, hur stor framgång man har.

"Stor frid i sitt hjärta äger den som varken bryr sig om beröm eller klander", säger Tomas a Kempis. "Du blir inte större genom någon människas beröm. Du blir inte mindre genom någon människas klander. Du är den du är, och du kan inte i någons ögon bli mera värd än du i Guds ögon redan är."

"Min frid ger jag er." Låt orden strömma in. Då strömmar också Guds ande in, även om det varken syns eller känns. Gud, som med sin ande förnyar jordens ansikte, förnyar också dig.

Det ber Israel Kolmodin om i "Den blomstertid nu kommer", särskilt i den fjärde versen: "Gif kärleks eld i hjerta, förnya själ och and', wänd bort all sorg och smärta med tine milda hand."

Men "förnya själ och and'" är inget bra rim på "hand", det heter ju "ande", menade Johan Olof Wallin när han arbetade med 1819 års psalmbok. Han diktade om det till: "Giv kärlekseld i hjärta, men dämpa lustans brand." Det har många brudpar snällt stått och sjungit sedan, "dämpa lustans brand". Men det blev inte heller bra, det är inte det Gud vill, särskilt inte med brudpar. Så till 1986 års psalmbok diktade Britt G. Hallqvist om det till: "Giv kärlek åt det hjärta som ingen kärlek får." Det är nog vänligt tänkt, men det är oklart. Det är inte mycket kvar av Kolmodins bön om förnyelse.

Hans psalm är från början en glad och tacksam visa för att Gud förnyar jorden och en förtröstansfull bön att Gud också ska förnya mig. Poesin är kanske lite hackig för vår smak. Men nu önskar jag dig, käre läsare, en god och förnyande sommar med ord från denna 1600-talsvisa.

*Man hörer foglar sjunga med
mångahanda ljud
Skal icke då vår tunga lofsäga
Herran Gud?
Min själ upphöj Guds ära med
lof och glädjesång,
Som fröjda will och nära oss med
wälgörning mång'.*

*Du ädle Jesu Kriste, vår glädje-
sol och skin,
Blif hos oss i vårt siste, upvärm
vårt kalla sinn:
Gif kärleks eld i hjerta, förnya
själ och and',
Wänd bort all sorg och smärta
med tine milda hand.*

Erik Aurelius
Biskop
Skara stift

KÅRNYTT

KYRKANS GEMENSKAPSGRUPP JÄRVED-BONÄSET

Kyrkans Gemenskapsgrupp Järved-Bonäset har firat 30-årsjubileum med god uppslutning av gruppens medlemmar och särskilt inbjudna gäster mfl.. Ulla Renlund redogjorde för hur denna Lekmannagrupp kom till. Initiativtagare var adjunkten och kyrkvärden Per-Olof Renlund och Harry Marklund dåvarande komministern i Arnäs. Den 30 mars 1979 bildades gruppen vid ett sammanträde i

Diakonissan Margareta Johagen

Järveds kyrka. Kårens namn blev Kyrkans Gemenskapsgrupp Järved-Bonäset. En fristående lekmannagrupp inom Arnäs församling och blev en del i den rikstäckande organisationen Svenska Kyrkans lekmanaförbund. Gruppen har under åren varit verksam på många sätt. Riktmärket har varit att på alla sätt stödja Svenska Kyrkans inriktning på att arbeta för SKUT, Lutherhjälpen och Missionen. Numera heter det Svenska Kyrkans Internationella arbete "Hela Världen". Gruppen har anordnat församlingsaftnar lotterier m.m. Under några år ansvarade de för Helgmålsringningen i Järveds kyrka. En gång per månad har vi samling för studier och gemenskap olika förberedelser inför församlingsaftar o dyl. Studierna har bestått av bibelstudier, studier av olika författare med andligt perspektiv som tex Ylva Eggehorn. För närvarande studeras Martin Lönnebos "Hjärtats Nycklar" med komminister Frida Gustavsson som ledare. Medlemsantalet var till att börja med 21 personer, idag är antalet 24 medlemmar. Under åren har många trogna medlemmar gått ur tiden.

Prosten Eva Nordung Byström inledde jubileet

KÅRNYTT

Förbundsordf. Anders Nordberg gratulerar kårens ordf. Fritz Pettersson med diplom

Jubileet inleddes med att prosten Eva Nordung Byström hälsade alla välkomna och presenterade gudstjänstens utformning för den här speciella dagen. Så följde jubileumsgudstjänst med mässa. Prosten Eva var celebrant tillsammans med komminister Fride Gustavsson. Eva predikade över denna dags texter "Livets Bröd". Gudstjänsten förgylldes av en fyrstämmig damkör "La Choral" under ledning av kantor Oscar Wedman.

Gemenskapsgruppens ordförande Fritz Pettersson tackade alla som kommit och delat glädjen med gemenskapsgruppen och de som skött förplägnaden. Fride sjöng en sång till eget gitarrackompanjering och höll en kort aftonbön

Text Marianne Sundström
Foto Anders Nordberg

Fd ordf. i Nordmalings församlingskår
K-G Wilhelmsson

Efter kyrkkaffet som för övrigt Arnäs församling bjöd på var det återsamling i kyrkolokalen där jubileumstal hölls av bl a Lekmannaförbundets ordförande Anders Nordberg som i samband med detta överlämnade ett diplom samt en penninggåva. Diakonissan Margareta Johagen läste en egenhändigt skriven dikt tillägnad gemenskapsgruppen. Fd kyrkoherden Anders Boström talade positivt om lekmanakåren och glädde sig åt att få vara med vid ett sådant här tillfälle. Prosten Eva tackade i sitt tal för allt arbete som gemenskapsgruppen har lagt ner under åren.

Dagen avslutades med en fantastiskt härlig middag komponerad och tillagad av en av gemenskapsgruppens medlemmar Birthe Löfvström Jonsson. Hon var också denna dag kyrkvärd tillsammans med Eva Jonsson.

Gudstjänsten förgylldes av en fyrstämmig damkör "La Choral" under ledning av kantor Oscar Wedman

VILKEN VÄRME DE VAR I DET KALLA OCH GRINIGA VÄDRET I UNDERSVIK

Att växa i tro i gudstjänsten, i gemenskapen, i bibelordet och i tystnaden.

Undersviks kyrka

Vid inspirationsdagarna i Undersvik 2-3 april 2011 gestaltade ett 40-tal hängivna, starka, sjungande, glada lekman från Uppsala stift hemligheten med att växa i sitt kristna liv genom att komma till Jesus, få del av kraften i Hans frälsning, dela gemenskap med varandra och nå fram till sina egna mogna känslor i tystnaden.

Sten Jagell gav temat för Midfastosöndagen "Livets bröd" ett ansikte när han predikade vid den avslutande lekmanaledda gudstjänsten. Han sammanfattar själv sina tankar så här:

Livets bröd är Guds ord och Nattvarden. Vi tar själva personligen emot det eviga livet men bär det dessutom till andra. Som kristen församling är vi tillsammans liksom en bro för andra till evigheten.

Som kristna måste vi visa på ett alternativ till TV, IKEA, äventyrsupplevelser och tillbedjan av det egna jaget.

Rolf Larsson förklarade att i gudstjänsten finns den lycka och frid som vi söker.

Tv Roger Karlsson, ordf tillsammans med Rolf Larsson

"Psalterna, predikan och bönerna hjälper mig upp ur mina egna tankar", sa Rolf. Genom meditation och pilgrimsvandring får vi ytterligare verktyg att befria fångna tankar. Roger Karlsson förklarar pilgrimsvandrarernas hemlighet så här:

Har du tänkt på att hela livet är en vandring – en inre vandring där man får komma till ro med sitt inre, inte så att man kan sätta sig ner och låta allt bero, utan hela tiden låta sig ledas mot nya mål. Ett sätt att vandra är att tillsammans med andra göra en pilgrimsvandring, där man i ordnade former med böner och meditationer i tystnad eller i samtal gör en inre vandring i en yttre skön miljö.

Det finns ett samband mellan vandring och filosofi, när jag vandrar i ensamhet under tystnad så infinner sig tanken. Vad är det som har skapat allt detta underbara som just jag får uppleva när jag går där i bön och meditation. Jag har min lilla ränsel med lite bröd och vatten,

Camilla Flodberg

förundrat på mig och sjunger till Guds ära eller är det för mig dom sjunger för att vi ska dela mitt bröd, jag tror det är både och så jag delar. Det är förvånansvärt så nära naturen man kommer när man vandrar. Har ni upplevt att ekorren kommer skuttande framför era fötter eller älgens långsamhet och nyfikenhet då den inte behöver vara rädd. Jag har också upplevt räv, rådjur och annat vilt som på några få meters avstånd tittat förundrat på mig, liksom för att avgöra om jag är fiende eller vän, efter att avgjort att jag är vän ignorerar dom mig och vänder ryggen till och går sin väg. Tänk tanken om det skulle vara lika lätt att möta en ny människa oavsett ras, hudfärg eller religion och inse att vi kan vara vänner trots skillnader, du underbara värld! Utopi?

lingen, på gator och torg, för människor med en annan bakgrund än vi kulturell eller religiös, för nya rutiner och nya traditioner i familjen och på jobbet, för nyheter i kyrkan och församlingen, nya gudstjänstordningar, nya psalmer/sånger. Hur öppna är vi för att Gud vill ge

Nöjda och glada gäster i Undervik

kanske också en kaffeslurk och en frukt. När jag behöver vila sätter jag mig ner och filosoferar över livet. När jag sitter där under en ek och äter mitt bröd kommer ofta naturen tätt inpå, fåglarna tittar

Nej det får det inte vara, jag har inte gett upp hoppet om en rättvis värld och fred mellan Guds alla barn vår vandring kan vi bli mer öppna i mötet med nya människor i hemmet, i familjen, i försam-

Sten Jagrell under den lekmanaledda gudstjänsten

oss nya utmaningar på vår livsväg? Vi måste vara beredda att helt plötsligt möta oss själva i den vandringen. Vad är viktigt för oss, vad längtar vi efter; vad är våra hjärtan fyllda av? Svaret på dessa frågor är också ett svar på vem din Gud är: Består lyckan av pengar; kan värdefulla saker berika våra liv, är berömmelse ett mått på lycka? Eller ser vår väg till ett gott liv ut på ett annat sätt? Kanske lyckan är en strålande soluppång där det värdefulla är träden, blommorna och gräset där människor delar med av sig själva, delar glädje och sorg, gråt och skratt.

Anna Borgert, sittande nummer två från höger tillsammans med sina deltagare

Tv Margareta Wahlström och Gunnela Näsström, i bakgrunden Sten Jagrell

En lekmanaledd gudstjänst var målet för ett av seminarierna

Delar jordens resurser.

Lyckan är kanske att i tystnad älska och acceptera sig själv och att älska och respektera andra människor, att leva i harmoni med miljön och naturen, att finna Gud i sina medmänniskor i sig själv och i skapelsen. Valet är vårt, väljer vi vår natur, medmänniskor och väljer vi Gud, ja då har vi kommit en bit på väg i vår vandring.

Ibland behöver vi öppna oss och släppa in andra på vårt innersta territorium för att skapa gemenskap. Hilma Skjöldebrand sammanfattar Camilla Flodbergs seminarium så här:

"Att växa i gemenskap" var rubriken för Camilla Flodbergs föredrag. Camilla, som är diakon, är för närvarande projektanställd i Uppsala stift för att under två år arbeta med och för diakonal utveckling i stiftet. Vi, som samlats till stiftskonvent, hade förmånen att få lyssna till hennes livfulla föredrag med inslag av praktiska övningar. Under söndagen kunde vi, som valt Camillas seminarium, spinna vidare på temat: gemenskap. Vår uppgift är att skapa gemenskap: i gudstjänsten, i vardagen och genom vår tro. I den lilla gruppen vågar vi oftast

öppna oss mera för varandra.

Vi har beröringspunkter, men det krävs öppenhet och en förmåga att "lyssna in" vad andra tycker och tänker, för att vi ska kunna acceptera och förstå. Vi måste, som barnen, våga fråga och känna nyfikenhet inför varandra och inför oväntade situationer. Ger vi tid och möjlighet att skapa goda samtal, så kommer vi också att få uppleva en djupare och rikare gemenskap, som vidgar våra vyer. Camilla betonade också bönens betydelse i alla sammanhang. Genom bönen kan dörrar öppnas och nya möjligheter skapas. Genom Hilma Skjöldebrand; Som upplevde mycket god gemenskap under stiftskonventet i Undersvik.

I Guds Ord får vi söka Jesus. Där låter Han sig finnas. Bengt Stenlund koncentrerar innehållet i bibelstudiet som följer:

Ett av seminarierna som leddes av Margareta Wahlström handlade om Bibeln och bibelstudiet. Deltagarna delade med sig av sina erfarenheter av olika typer av gemensamma bibelstudier. Vi talade om att läsa långsamt.

Att dela med sig till varandra av ord och tankar, som man funnit i texten. Att läsa bibeltexterna i ett sammanhang. Att låta bibelläsningen leda fram till bön/förbön för varandra.

Vi avslutade vårt seminarium med att tillsammans läsa och meditera över dagens – midfastosöndagens – evangelietext, som handlar om Livets bröd. Vi upplevde att alla hade något att ge och vi hade mycket att lära av varandra och av varandras erfarenheter. Vi kände att Gud var nära i bibelläsningen och i samtalet med varandra.

Guds ord – Livets bröd – Livets vatten. Och den som törstar skall komma. Och den som vill skall fritt få dricka av livets vatten. Upp 22:17.

Uppfyllda av stiftsgårdens något dimhöljda "förklaringsberg" kunde vi sedan återvända till våra kårer tacksamma mot Uppsala stift som på olika sätt bjudit oss på en ljuvlig helg i glada vänners lag.

Margareta Wahlström

FAMILJENYTT

TILL MINNE

GÖRAN FRITZÉN

Göran Fritzen, Växjö Församlingskår har avlidit i en ålder av 88 år. Göran började tidigt engagera sig i kyrkans verksamhet, redan i början av 50-talet blev han kyrkvård i Sjösås kyrka. I nästan 60 år hade han det uppdraget i de församlingar han tillhörde. Under nästan lika många år har han tillhört Kyrkobröderna numera Församlingskåren, först i Sjösås och senare i Växjö. I Växjö blev han, med sina kunskaper och egenskaper, den självklare ledaren med uppdrag både som sekreterare och kassör.

När kåren vid senaste årsmötet stod utan ordförande var det Göran, trots sin ålder, som ställde upp – sin kår svek han inte. Med sina kontakter bland kyrkans folk var det oftast Göran som kom med förslag till årets program.

På stiftsnivå tillhörde han Stiftskonventsrådet och var dess kassör under ett tjugotal år. Både Göran och hustrun Svea var trogna deltagare vid både Stifts- och Rikskonvent.

Under många år var Göran också aktiv som kyrkopolitiker.

För många av oss var Göran en personlig vän, med sin fyndiga humor var han en verklig sällskapsmänniska. Med glädje ser man tillbaka på alla stunder i det Fritzenska hemmet, antingen det var med en kopp kaffe vid köksbordet, eller när det dukades till fest vid någon högtidsdag. Växjö Församlingskår sörjer sin ledare och våra tankar går till Svea och hela familjen i tacksamt minne för vad Göran gav under sin levnad.

INGRID MOSSBERG

Tolfta församling har förlorat en andlig marmorpelare.

När maken Anders levde talades mycket om Ingrid och Anders Mossberg som bygdens kulturbärare.

Ingrid lyckades sammanfatta deras gemensamma forskning om kyrkor i Uppland i en film om Tolfta kyrka. Hon var glad åt den hjälp hon fick av Jost Pappmehl, annars hade hon inte orkat få den färdig. Filmen är en skatt för Tolfta församling.

Det sista året togs Ingrid något åt sidan för att helt och fullt arbeta i sin andliga kallelse. Ingrid var en sann kristusmänniska. Hon tjänade i det tysta. Hennes storhet som bönemänniska tog sig inte uttryck i mångordiga och svulstiga böner.

Ingrid var en asket. Inte så att hon späkte sig och klädde sig i säck och aska. Ingrid njöt av livet. Askas betyder egentligen övning.

Ingrid övade sig i bön. Hur gör man då? Man umgås med erfarna gudsmänniskor och tar efter deras beteende. Det sista året berättade Ingrid om hur hon påverkats av sin mormor, sin morbror, sina föräldrar och andra erfarna bönemänniskor.

Det är inte de många orden som påverkar oss utan närheten och äktheten i deras liv. En kristusmänniska är smittsam. Hon tänker inte på sig själv. Hon talar inte om sig själv och söker inte egen vinning. Ingrid var smittad med en djup och hängiven gudstro, som bar frukt. Ingrid doftade frid, harmoni, omsorg, kärlek och glädje.

Ingrid gladdade sig åt livet och fick leva ett långt och rikt liv. När hon förstod att hon inte skulle komma tillbaka hem till sin lägenhet igen levde hon i hoppet. Det är en vikarierande sinnesro. Ingen människa har på ett så tydligt sätt berättat för mig om himlen. Ingrid sa: Jag har varit i himlen. Det är precis som här på jorden men mycket vackrare. Jag längtar dit. Jag är inte ett dugg rädd för att dö.

Vem var det hon längtade efter, törstade efter och strävade efter att komma nära? En vän som man drömt om i nätter och dagar och äntligen finner igen. Hon har funnit sin Frälsare och nu kan ingen ta Honom ifrån henne.

Margareta Wahlström

Begravningsgudstjänsten hölls i Skogslyckans kyrka den 16 april och blev till en fin andaktsstund, där såväl griftetal som sång, musik, levande ljus och de många blommorna påminde oss om den himlens ro och glädje som vår käre Göran nu får njuta av. Vi bär nu ett oändligt ljusst minne av en god medmänniska.

Den fina blomstergården, gåvor till olika välgörande ändmål samt de varma talen under minnesstunden vittnar om hur uppskattad Göran var.

Växjö Församlingskår
Bernt Karlson

STIFTSKONVENT I GÖTEBORG, UTBY KYRKA OCH FÖRSAMLINGSHEM

Göteborgs stifts lekmanakårer samlades i år i Utby kyrka och församlingshem, lördagen den 16 april, där Nylöse-Utby kyrkokår stod för värdskapet. C:a 70-talet systrar och bröder hade slutit upp.

Sävedalen, som talade över ett synnerligen aktuellt ämne, **”Kyrkans förändring år 2000 – Hur blev det? Vad behöver vi framöver”**

Text: Yngve Lindblom
Foto: Ann-Britt Svensson

Utöver sedvanliga årsmötesförhandlingar, som leddes av ordförande Evert Josefsson, hölls dagens föredrag av domprosten em. Hans-Olof Hansson,

Domprosten em. Hans-Olof Hansson talar

Kyrkoherde Peter Wahlbäck vid nattvardsdistributionen

Vid efterföljande lunch i församlingshemmet

Stiftssekr. Yngve Lindblom och stiftsordf. Evert Josefsson vid årsmötesförhandlingar

Kyrkans förändring - år 2000

Hur blev det?

Vad behöver vi framöver?

Låt oss tillsammans se tillbaka (Vad hände vid relationsförändringen i kyrkostat 1 januari 2000?

Reflektera över läget nu (Hur har det blivit? Och se framåt. Vad behöver hända framöver?

Jag tänker samla mina synpunkter i tre ord: Förbli – Förändra – Förnya

Vad ville man efter relationsförändringen 2000? Jo ambitionen var Förbli! Inte det NT uppmanar oss till: Förbli vid det Du lärt (Paulus): förbli i mig (Jesus) Utan: Förbli samma kyrka Staten markerade det med sin lag om Svenska kyrkan. Kyrkan gjorde det med sin KO(det mesta från 1992 års kyrkolag) och sin försäkran: Samma kyrka efter som före förändringen! Varför? Man var rädd att uppfattas som "frikyrka" med krav på personlig tro och bekännelse. Detta var både rätt och fel. Rätt att bevara kyrkans identitet som "folk- bekännelse- och brokyrka" (C A Aurelius).

Det har också blivit så: Samma politisering och i stort samma organisation som grundläggande uppgift. Och ändå totalt fel! Man borde uttryckt en framtidsversion, frimodighet i stället för rädsla: "Nu skall vi med Guds

hjälp verka för förändring och förnyelse i hela kyrkan" I stället upprepades det vi lärde för 25 år sedan: Den döende församlingens sju sista ord: "Så här har vi alltid gjort här" Hur har det nu blivit? Hur är läget efter 11 år? Trots allt har man lyckats Förändra. Det har blivit stora förändringar både av och i kyrkan 1.Organisationsförändring:

Arbetsgivarskapet för präster har flyttats från Domkapitlet. Det har fått följder: för identiteten - en episkopal kyrka som är kongregationalistiskt organiserad; för stiftet: Tillsynen mer dömande, främjandet mer administrativt i stället för att tillsyn och främjande går hand i hand.

2.Strukturförändringar – Kostymen måste bantas, sa man – och det har

Stiftsordföranden Evert Josefsson avtackar Hans-Olof Hansson

blivit mer än man kunnat ana: En massa församlings/pastoratsammanläggningar, ibland mer än nödvändigt, ofta utan att man insett konsekvenserna. Samfällighet (partiell eller total) borde vara en framtida kontraktsmöjlighet!

3. Medlemsförändringar

Utträdena blev färre än förutspått (c:a 1 % /år) betyder 10 % på 10 år. Värre är att dop-och konfirmationssiffrorna minskat (10 resp. 25 %). Trenden är allvarlig!

4. Ekonomiskt förändrade villkor

Avtalen stat-kyrka omförhandlas.

Församlingsekonomin minskar.

Vad behöver vi nu och framöver?, Jo, be och arbeta för att förnya:

1. De viktiga frågorna:

Hur är vi kyrka i en globaliserad värld? Hur medvetandegör vi medlemmar, präglade av individualisering? Hur evangeliserar vi offentligt och lokalt, i sakraliseringens nya tid (med ny öppenhet för religion och helighet)? Det är de viktiga frågorna att arbeta med och söka hitta bra svar på – kanske anledning till ny prioritering?

2. Lyhördheten

a/ OBS kung Salomos bön: ”Giv din tjänare ett lyhört sinne” och försäkran: ”Denna bön behagade Herren, det glädde honom att Salomo bad om detta” 1 Kungaboken 3:9) Lyhörd mot både Gud och människor. Där får vi börja för att få vision och ledning.

b/ OBS när Guds folk befriades från staten Babylon. Herren sa: ”Tänk inte på det förgångna. Nu gör vi något nytt. Det spirar redan, märker ni det inte” (Jes. 43:18f)

Märker vi något gott sker (”Glädje över en enda” Luk.15), märker vi möjligheter som öppnas?

c/ OBS hälsningen till en församling som förlorat hängivenheten, glöden och sin ”första kärlek”. ”Tänk på varifrån du har fallit, och omvänd dig och gör samma gärningar som förr” (Upp. 2:5) Vi behöver inte alltid hitta på något nytt utan hitta tillbaka till det som gavs en gång, d v s ta emot med ny glädje för att återupplivas! Det är fråga om reformation!

3. Innehållet i verksamheten, av lära och liv.

Gudstjänsten – vi har förnyat nattvardsfirandet men nu gäller det predikan (inte ett kåseri över temat utan förmedling av bibeltextens budskap)

Undervisningen – inte bara av konfirmander(”Det är nu det gäller”) utan också av kateketikens funktion för alla åldrar, en möjlighet till ”livslångt lärande” på nytt!

Det här är jättesvårt, när individualismen får de flesta att lyssna mer till sitt eget inre än Ordet utifrån.

Diakonin – nyfattigdomen ska inte bara mötas med individuella bidrag! Det finns nöd och orättvisor att påtala och söka avhjälpa.

Mission lyser ofta med torftighet i församlingsinstruktioner, fast det är högaktuellt med konkreta uppgifter för stift (offentligt, medialt) och församling (övas, learning by doing)

4. ”Den tredje kraften”

Vi har försökt balansera de starka krafterna förtroendevalda och anställda. Nu är det dags att släppa fram, inspirera utrusta och sända församlingsborna, lekfolket!

Det är den verkliga kraften som förlamats till att avge sin röst och sin kyrkoavgift och vara konsument av vad de andra krafterna producerar. Nu måste det åter predikas och undervisas om det, inte som ersättning eller komplettering av anställda eller som en ren demokratifråga, utan som döpta, ”ett heligt prästerskap” med uppdrag och ansvar. Det kräver församlingsplanering och – rustning!

domprosten em.
Hans-Olof Hansson

ideellt forum

Ideellt forums Idédagar

En av motionerna till 2010 års rikskonvent i Jönköping handlade om behovet av samverkan mellan olika grupper av frivilliga i församlingen och mellan dessa och den direkta församlingsverksamheten. I förbundsrådets yttrande nämndes Idédagarna som anordnas av Ideellt forum som en väg att få eller dela med sig inspiration till nya samarbetsmöjligheter i församlingen.

I år hålls idédagarna i Västra Frölunds församling i Göteborg 30 september - 2 oktober. Programmet innehåller föredrag och seminarier förutom gudstjänstgemenskap och informella samtal i raster och vid måltider.

Programmet finns tillgängligt på hemsidan www.ideelltforum.se. Har du inte tillgång till dator så kontakta din församling. Dagarna vänder sig till tre kategorier frivilliga, förtroendevalda och anställda och många församlingar sänder en blandad grupp. Tala med din församling!

Efter att ha varit med fyra gånger kan jag lova att det är värt kostnad och tid att delta.

Kjell Aggefors
Lekmannaförbundets
representant i Ideellt forum

Vårkonvent i Västerås

Vårkonvent för Västerås stifts lekmanakårer har hållits i Hagakyrkan i Borlänge.

Som ordförande valdes Lars Rydje, Borlänge och som vice ordförande Gunilla Kimura från Insjön.

Sekreteraren Kurt Fosselius, Säter omvaldes och Gunvor Lundholm valdes som vice sekreterare. Till ny kassör valdes Per Hermansson från Säter. Ledamöter i styrelsen är Marit Lagerberg och Gerd Holmström från Köping.

Före förhandlingarna bjöds deltagarna på ett trevligt musikprogram av Ingrid Lithorn och Bengt Granstam på violin och piano.

Kårerna förbereder nu rikskonventet 2012 vilket kommer att hållas på stiftsgården i Rättvik. Man har bokat stiftsgården i tre dagar under augusti och man beräknar att ca 300 deltagare från hela landet kommer att mötas där. Stiftet har för närvarande sju lekmanakårer vilka är anslutna till Svenska kyrkans lekmanaförbund som bildades 1918.

Referat

PAX 2011

Pilgrimsvandring för människovärdet

När du läser detta har sommarens stora pilgrimsvandring i Sverige redan börjat. Den skall gå som en stafett genom vårt land. Starten gick på nationaldagen från Norduppland och målet Backåkra på Österlen nås först i mitten av september. Stafettpinnen, en vandringsstav, kommer att följa en slingrande väg genom sommarlandskapet.

Ingen kommer förmodligen att följa med hela sträckan. Dagsvandringarna och de som deltar upp till en vecka blir många. Var och en som bor längs rutten kan gå med så långt tid och ork räcker.

I förra numret av Lekmannen finns vandringsruttens första del ner till Vadstena beskriven. För detaljer och hur vandringen fortsätter söderut får jag hänvisa till Pilgrimscentrum i Vadstena som på sin hemsida www.pilgrimscentrum.se visar detaljer. Det är också där den som tänker vandra med flera dagar i sträck anmäler sig.

Kostnaden för att delta är 300 kronor/dag eller 1600 kronor/vecka. Då antalet platser för övernattnings är begränsat är det nödvändigt att anmäla sig i förväg till Pilgrimscentrum i Vadstena. Anmälan kan ske fram till två veckor före den del man skall vandra.

Den som vandrar med enstaka dagar behöver inte anmäla sig. Det är heller inte någon begränsning av hur många dagsvandrare som kan följa med.

Måndag till lördag är vandringsdagar och söndagen är vilodag. Dagsetapperna är beräknade till mellan 15 och 25 km. Vandringstakten är ca 4 km/timme med 10-15 minuters rast. Dagen börjar med frukost och morgonbön innan vandringen startar klockan 8.45 och avslutas efter aftonbön ca klockan 21. Tyngre utrustning körs mellan logiställena med följevagn.

Denna pilgrimsvandring är en av flera delvandringar till Dag Hammarskjölds minne. Den 18 september är det 50 år sedan han förolyckades. Slutmålet för vandringen, som fortsätter från Vadstena, är Hammarskjölds gård Backåkra dit man skall komma den 17 september. Den 18 september avslutas vandringarna med en gudstjänst i Lunds domkyrka.

Kjell Aggefors
1:e v ordförande

Välkommen till Hjo i sommar!

Barnverksamhet

Möte för stora och små – det är precis vad vi erbjuder!
Tillsammans möts alla åldrar i en härlig gemenskap.
För att behållningen ska bli så stor som möjligt för
såväl vuxna som barn samlas barn och ungdomar i
olika grupper.

Erfarna och duktiga ledare kommer att göra allt för att
de unga deltagarna ska ha så roligt som möjligt.
Förutom lek och andra sportiga
aktiviteter, blir det sång, pyssel och

bibelundervisning – allt i en väl
avpassad blandning.

Det är vår förhoppning att både barn och vuxna skall få
några härliga dagar på
Hjo folkhögskola i
sommar!

Anmälningssblankett se sidan 22

Riksmöte för stora och små på Hjo Folkhögskola 5-7 augusti 2011

"I begynnelsen fanns Ordet"

Du är varmt välkommen att dela gemenskapen på Hjo folkhögskola i sommar! I år står Bibeln i fokus och du erbjuds inspiration och undervisning på många olika sätt.

Alla intresserade i alla åldrar är välkomna!

Hjo är en underbar plats och där finns goda möjligheter att njuta av både trästaden och naturen omkring. Tveka inte utan kom till Hjo! Du kommer att få vara med om:

- Föredrag
- Grillafton
- Lofsång och musik
- Barn- och ungdomsverksamhet
- Gudstjänst

och MYCKET MER!!!

Medverkar gör bl a Mikael Landgren präst i Södra Sotenäs församling och Thommy Hallin präst i Vedums församling

Svenska kyrkans lekmannaförbund i samarbete med

Anmälningssblankett se sidan 22

”I begynnelsen fanns Ordet”

	Fredag	Lördag	Söndag	Välkommen till Hjo!
Hur kan bibeln bli viktig för mig? *** Att brottas med bibelordet – Om att möta det som är svårt i Bibeln Mikael Landgren präst i Södra Sotenäs församling	Vi åker till Hjo! 10.00 Incheckning 12.00 Lunch 14.00 Välkommen till Hjo! Kyrkoherde Stellan Wihlstrand m fl 14.30 Hur kan bibeln bli viktig för mig? Barngrupp 1 16.30 Middag 18.00 Överraskningarnas afton 19.30 Att brottas med bibelordet – Om att möta det som är svårt i bibeln Barngrupp 2 20.30 Aftonbön 21.00 Kvällsfika	07.30 (-08.45) Frukost 09.00 Morgonbön 09.30 Ditt Ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig Barngrupp 3 12.00 Lunch 14.00 Fritidsaktiviteter 17.00 Grillafton 19.00 Bibeln, ett bibliotek av böcker Barngrupp 4 20.30 Aftonbön med Lovsångstemet 21.00 Kvällsfika	07.30 (-08.45) Frukost 09.00 Morgonbön 09.30 Glädjen i Guds Ord Barngrupp 5 12.00 Lunch 13.30 Familjemässa 15.00 Fika & Utcheckning 16.00 AVSLUTNING OCH HEMFÄRD	Hjo är en småstadsidyll där man kan flanera bland trähus från 17-, 18- och 1900-tal. När Du går i stadens gränder kan Du uppleva, inte bara de vackra husen, utan också grönskan i alla trädgårdar. För att inte tala om alla verandor som lockar med snickarglädje och smäckra spröjsar. Vattnet spelar av naturliga skäl en stor roll för Hjo. En ångbåtsstur med S/S Trafik, ett bad i Vättern eller Guldkroksbadets bassäng förhöjer besöket i Hjo. Norr om hamnen ligger Hjo vackra stadspark. Den anlades på 1870-talet och var då en del av Hjo Vattenkuranstalt. Som stolta minnen från kurortstiden ligger trävillorna uppradade i parken, med balkongerna vända mot vattnet.

Hur kan bibeln bli viktig för mig?

Att brottas med bibelordet – Om att möta det som är svårt i Bibeln

Mikael Landgren
präst i Södra
Sotenäs församling

Ditt Ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig

Bibeln, ett bibliotek av böcker

Glädjen i Guds Ord

Thommy Hallin präst i
Vedums församling

Lovsångsteam

Ungdomarnas egen
lovsångsgrupp

Barngrupper

När de vuxna får
undervisning så
får barnen det
också!

I barngrupperna
förstås!

Barnledarna

Maj-Britt Olssons första skolklass (Maj-Britt längst till höger)

Intensiva dagar i Torsåkers församlingsår

10-årig kyrkvärd i Torsåker

I den tid då de första vårtecknen börjar göra sig påminda i Gästrikland firades i Församlingskårens regi lekmanagudstjänst i Torsåkers församlingshem. Daleth Gustafsson ledde gudstjänsten och predikade under temat "Den kämpande tron". 10-årige Joel Daniels medverkade med sång och det var inte första gången som han framträdde i kyrkliga sammanhang. Sin ringa ålder till trots har han redan gjort sig känd i Torsåker för sitt kyrkliga engagemang vilket resulterat i att han på sin klädsel numera bär en bricka med texten "Lillvärd" som bevis för att han har uppgifter att sköta som komplement till församlingens kyrkvärdar. I den egenskapen blev det också han som fick inleda gudstjänsten genom att ringa i församlingshemmets samlingsklocka.

Förutom sitt kyrkliga engagemang har han även börjat intressera sig för politiken. I början av året författade han ihop ett medborgarförslag som tillställdes makthavarna i Hofors kommun. I förslaget berättade han att han tar lektioner i fiol- och orgelspel, att han cyklar till lektionerna och att både han själv och andra skulle sätta värde på en cykelbana mellan Torsåker och Hofors.

Svar fick han från självaste kommunalrådet Marie-Louise Dangardt som tydligen uppskattade det unga inslaget i kommunpolitiken. I svaret uppgavs att det var ett mycket bra förslag och att en sådan cykelbana redan varit på tal men att sådana satsningar kostar pengar och att framtiden får utvisa om cykelbanan kan bli verklighet.

Joel blev givetvis glad över att hans förslag hade uppmärksammats och han har även visat att han redan nu lärt sig lite av spelreglerna inom politiken:

- Jag tolkar kommunalrådets svar som ett "njaa", sa han i en intervju inför tidningen Gefle Dagblad.

Med berättarförmågan i behåll

Några dagar senare var det åter högtid i Torsåkers församlingshem. Då handlade det om en helt annan generation då en av församlingskårens hedersmedlemmar Maj-Britt Olsson valde att förlägga firandet av sin 90-årsdag till församlinghemmet. Bakom sig har hon ett långt yrkesliv som lärarinna från den tid då skoldagen inleddes med psalmsång och då landets elever skulle skolas in i framtiden genom katederundervisning där läraren satt i katedern och berättade om hur saker och ting förhöll sig.

forts nästa sida

En av församlingens hedersmedlem Maj-Britt Olsson firade sin 90-årsdag

Denna berättarförmåga har hon burit med sig genom hela livet och ännu idag anlitas hon i olika sammanhang för att berätta om sitt yrkesliv som lärare i en tid då läraryrket hade en helt annan utformning mot idag.

Bland annat brukar hon berätta om sin allra första tjänstgöring som nytexaminerad lärarinna. Den blev vid Medskogens byskola belägen djupt inne i den värmländska glesbygden på gränsen mot Norge. Dit var det inte lätt att rekrytera lärare på grund av det isolerade läget men eftersom det rörde sig om en fast tjänst sökte Maj-Britt tjänsten och fick den. Överläraren blev överlycklig inför beskedet att man lyckats rekrytera en lärarinna till Medskogen.

Det enda Maj-Britt visste om sin första tjänstgöringsort var att hon skulle åka buss dit och att man skulle möta henne vid ankomsten. Efter en bussresa som tycktes vara destinerad till världens ände stannade plötsligt bussen vid en hållplats. En man stack in huvudet genom dörren och mönstrade alla passagerarna en efter en varpå han frågade chauffören om det inte fanns någon lärarinna med på bussen.

- Hon sitter ju där, svarade chauffören och pekade på Maj-Britt.

Mannen stirrade med förvånad min på Maj-Britt varpå han vände sig till chauffören med orden:

- Är det där en lärarinna? Det är ju bara en jäntunge..

“Jäntungen” blev dock väl mottagen på sin nya tjänstgöringsort. Så småningom hamnade hon i Torsåker i Gästrikland där hon under alla år haft ett stort intresse för kyrkans och församlingens verksamheter.

10-årige Joel Daniels medverkade med sång

Text o foto
Staffan Berglind
Torsåker

Hösten 2010 firades lekmannakårens 80-årsjubileum. Efter högmässan i Trollhättans kyrka följde samkväm i Kyrkans hus som är kåren vanlig samlingsplats. Ordförande Henry Gerenmark hälsade alla välkomna bl a Lekmannaförbundets ordförande i Skara stift, Anders Åström och sekreteraren Margaret Jansson. Program för dagen var ”I svenska poeters sällskap”, dikter som kyrkoherde em. Folke Elbornsson, Falköping framförde på ett mycket underhållande och trevligt sätt. Hälsningar framfördes och glimtar från kårens 80 år förmedlades av ordföranden.

Till årsmötet 2011 hade framförts att den interimsstyrelse som har verkat i flera år med Henry Gerenmark som entusiastisk ordförande, kommer att avgå. Flera tankar hade framförts: skulle kåren läggas ned eller skulle man ingå i grannkåren i Vänersborg, bilda en kontraktsskär eller skulle man bilda en arbetsgrupp? Beslutet på årsmötet blev att en arbetsgrupp valdes med uppdrag att försöka bilda

ett nytt kårråd. Arbetsgruppen arbetade fram ett förslag och den 12 april kallades till valmöte då ett nytt kårråd valdes som består av Ordförande Gudrun Eklund, kaplan km Lars-Åke Petersson. Vidare Elsa Hedlund, Börje Hellstrand, Ingrid Almén, Gunnel Wadell och Arne Simonsson.

Lekmannakåren i Trollhättan lever alltså vidare! Antalet medlemmar är 45 och nu arbetar kårrådet med förhoppningen att medlemsantalet skall öka. Tankar och planering sker nu för höstens olika program. En traditionell årlig resa tillsammans med Vänersborgskåren kommer i september att gå till Västerlanda och Åh stiftsgård i Bohuslän. Vidare planerar man för församlingsaftnar samt att som tidigare fortsätta med samlingar under temat ”Samtal om kristen tro” som då leds av kaplan Lars-Åke Petersson.

Lekmannakårens medlemmar ser alltså med tillförsikt framåt och hoppas på glädje, gemenskap och Guds välsignelse i det fortsatta arbetet.

Elsa Hedlund
Trollhättan

Anmälningsblankett

Riksmöte för stora och små 2011, den 5 – 7 augusti på Hjo folkhögskola

Avgifter:

Mat och logi för vuxen kostar 1500 kr (eget sänglinne)

Mat och logi för ungdom (15-18 år) kostar 750 kr (eget sänglinne)

Mat och logi för barn (4-15 år) kostar 250 kr (rum delas med vuxen, eget sänglinne)

Barn under 4 år gratis.

Dagbesökare betalar 300 kr per dag inklusive alla måltider.

Jag/vi önskar enkelrum ☐

Jag/vi önskar dubbelrum ☐

Namn:

Namn:

Barn (namn och
ålder):

Adress:

Tel:

Eventuella önskemål om specialkost eller andra önskemål:

.....
Frågor om logi besvaras av Hjo Folkhögskola, tfn 0503-323 00

Adress:

Hjo folkhögskola

Lundbyvägen 12

544 31 Hjo

Frågor om programmet besvaras av Anders Åström, tfn 070-595 28 08

Anmälan skickas senast den 8 juli till: Margareta Jansson

Skaraborgsgatan 29B 532 30 SKARA

Anmälningsavgift

Sätt in 200 kr/vuxen eller 500 kr/familj på Skara stifts Lekmannaförbunds postgironummer 17 32 26-2. Skriv "Riksmöte 2011" på blanketten.

SVENSKA KYRKANS LEKMANNAFÖRBUND

FÖRBUNDSBUTIKEN

Prislista och sortiment

Varuslag		å-pris	Antal beställda	Totalt
	Förbundsmärke 10 mm med nål	25.-		
	Förbundsmärke 10 mm med klack	25.-		
	Förbundsmärke 15 mm med klack	25.-		
	Förbundsmärke 15 mm med nål (förgyllt)	50.-		
	Manschettknappar med förbundsmärke	145.-		
	Slipshållare med 10 mm förbundsmärke	90.-		
	Brosch med förbundsmärke	65.-		
	Berlock med förbundsmärke	150.-		
	Blockljus 15,5 diam 4 cm m förb märke	50.-		
	Brevmärken i kartor om 64 st / karta	5.-		
	CD-skiva med Rolf Paulsen	149.-		
	Fleecepläd m. broderat förbundsmärke 150x200	298.-		
	Förbundsflagga 2,4 x 1,5 m (10 m flaggstång)	995.-		
	Förbundstallrik i blått, svart och guld	145.-		
	Glasblock med förbundsmärket (Bergdala)	160.-		
	Kulspetspenna med emblem	10.-		
	Ordförandeklubba, handgjord med emblem	275.-		
	Porslinsvas med förbundsmärke	65.-		
	Scarves helsiden - marin el vinröd	140.-		
	Slips med förbundsmärke vinröd eller marin	50.-		
	Standar med förbundsmärke i guldtryck	65.-		
	Stång med vit marmorplatta till fot	65.-		
LITTERATUR				
	"Gudstjänsten och vi själva"	50.-		
	"Leva, tjäna i kyrkan"	50.-		
	"Silvermeden" av Carl Axel Axelsson	130.-		
	"Vem är Han"	150.-		

Varorna kan beställas genom att fylla i blanketten och sända eller ringa in beställningen till förbundsbutiken.

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund

Förbundsbutiken

c/o Ahonen

Rådhusgatan 81

831 45 Östersund

Tel 063-12 30 30

KÅRNYTT

VIKENS LEKMANNAKÅR 50 ÅR

Annika Fransson, sopran

Söndagen den 15 maj firade Vikens Lekmannakår, näst störst i förbundet, sitt 50-årsjubileum med Festmässa i Vikens kyrka som leddes av kyrkoherde Pernilla Håkansdotter-Olsson. Många lekmän från kåren medverkade med olika uppgifter.

Kullabygdens Kammarkör under sin ledare Cecilia Alling sjöng körsånger av Mozart, Bach och Bach tillsammans med Annika Fransson, sopran och Viktor Bergendal, violin gavs mässan en fantastisk musikalisk inramning.

Kyrkan var fullsatt av lekmannakårens medlemmar, övriga församlingsbor och många gäster.

Kullabygdens Kammarkör

Vikens lekmannakårs ordförande, Birgitta Ericsson Löfgren

Efter mässan bjöds på en utsökt lunch med bl a lax och nypotatis från Kulla-bygden och stämningen blev glad och trivsamt.

Och sedan följde ett stort antal tal och lyckönskningar från bl a Vikens församling och Petterssonska fonden, som lyckönskade med en check om 10 000 kronor, Lekmannaförbundets ordförande Anders Nordberg med diplom och gåva till "Den Gode Herdens" skola i Betlehem, grannförsamlingarnas lekmannakårsordföranden med insatta gåvor till olika viktiga ändamål, förbundets medlemsregistrator Gun-Britt och Allan Forsberg och Lunds stifts Lekmannaförbunds vice ordförande Evert Magnusson med gåvor till Svenska kyrkans internationella arbete. Hedersledamoten, förra ordföranden, Sonja Winberg överlämnade en gåva från gamla tider i Kyrkobrodrakåren.

Vid kaffet och bakelsen underhöll Annika Fransson, Viktor Bergendal och Cecilia Alling med musik från Wien där lunchgästerna fått små textlappar och fick sjunga med i refrängen – mycket uppskattat av gästerna.

Därefter delade kårens medlemmar ut Jubileumsskriften som berättar om Kårens verksamhet, utflykter m m under de 50 åren.

Feststämningen stod högt i tak

Jubileumsskriften hade tagits fram av sekreteraren i kåren, Ulf Bergenheim och skrivits tillsammans med ordföranden, Birgitta Ericsson Löfgren.

Slutligen tackade Vikens lekmannakårs ordförande, Birgitta Ericsson Löfgren för alla vackra tal, gåvor och musik.

Text Birgitta Ericsson Löfgren
Foto Anders Nordberg

Vikens kyrka

Vårkonvent i Luleå stift med gäster från Överkalix i norr till Nordmaling i söder

Skellefteå magnifika landskyrka

Ett muntert sorl möter rapportören vid ankomsten till Församlingsgården i Skellefteå landsförsamling. Det är lördag morgon och kyrkfolk från Överkalix i norr till Nordmaling i söder i vidsträckta Luleå stift har mött upp för Vårkonvent den 7 maj.

Kaffet med goda smörgåsar smakar helt underbart efter den långa bilfärden. Matz Antesten, ordförande i värdkåren presenterar dagens program. Stiftskonventets ordförande Gunnar Strömbäck hälsar välkommen. Psalmsången, ledd av diakonissan Karin Eriksson, tonar fullödigt under den inledande andakten.

Det kristna budskapet tas emot med hängivna och hungrande sinnen; som Psalmisten sjunger: Allas ögon vänta efter dig, och du giver dem deras mat i rätt tid. (Ps 145:15)

Karl Axel Lundqvist, Lars Jonsson och Matz Antesten är de tre vise män som skall stå för dagens föreläsningar. Alla tre, det bör tilläggas, är medlemmar av Landsförsamlingens Församlingskår, en av stiftets större. Om Karl Axel kan man på annan plats i detta nummer få fakta om hans karriär som präst och forskare. Han ger nu en bred exposé över hur frivilliga redan på 1600-talet tog i bruk för byaböner och själavård i den till arealen stora församlingen; hur man fick problem på 1700-talet när staten behövde kontrollorgan över människors religiositet, typ Konventikelpakatet 1726-1868 där ”det groteska myndighetsspråket svarade mot det groteska innehållet” (Göran Hägg). Regeringsformen 1810 föreskrev, att konungen borde ingens samvete tvinga eller tvinga låta, utan skydda hvar och en vid en fri utövning av sin religion, så vitt han därigenom icke stöter samhällets lugn eller allmän förargelse åstadkommer.

Fd ordf. i Luleå stift Karin Persson samt avgående ordf Gunnar Strömbäck

Man kan tycka att detta skulle öppna för religionsfrihet för alla. Men detta skedde inte. I norrländska bygder drabbades särskilt de kvinnor och män som icke gillade de s k nyböckerna, utomordentligt begåvade personer som Maja Lisa Söderlund i Storkåge och C O Rosenius från Burträsk, senare Stockholm.

De sista decennierna på 1800-talet får Skellefteå en i alla avseenden skicklig kyrkoherde i Simon Brandell som med Skellefteå Missionsförening 1878 och rekryteringen av församlingspredikanter motverkar separatistiska tendenser i tiden.

Lars Jonsson, vältalare i särklass, berättar om den moderna tidens bönhus, alltifrån sekel-skiftet 1800-1900 till 1960-talets distriktskyrkor med rubriken Huvudkyrka-bönhus-distriktskyrka. Utveckling eller avveckling. Det handlar som ofta om ekonomisk upp-och nedgång, en berg-och-dalbana som många känner igen från sin hemförsamling.

Det i tiden mest kortfattade föredraget stod Matz Antesten för. År 2011 ska bli året då Europa inser hur viktiga de ideella organisationerna är för samhället. Därför har EU-kommisionen utsett innevarande år till "Europa-året för frivilligarbete". Matz har slagit på ordet frivillig på Nätet och funnit begreppet Volontärbyrå. Nu tänker sig makthavarna att kristendomen inte är mycket att räkna med. Vem är Jesus? Matz slog namnet på nätet och fick Noll svar! Talande, inte sant? Ska vi räkna med Gud? Profeten Sakarja ger ett svar: "För mig är inget omöjligt," säger Herren Sebaot.

Årsmötet leddes av rektor Gunnar Toreman. Sekreterare var Karin Lundström. Skifte skedde på ordförandeposten. Gunnar Strömbäck avlöstes av Sonja Bäckström, Hortlax. Övriga poster intas av Kurth-Ove Sundström, Kalix, sekreterare, Allan Lundström, Skellefteå, kassör, Klas Nilsson, Vännäs, Margareta Johagen, Nordmaling, Rolf Strandman, Ragvaldsträsk v.ordförande, Gunn Granberg, Umeå, Ruth Steinvall, Skellefteå, Maria Maudsdotter, Överkalix. Valberedning: John Hademalm, Kalix och Hillevi Norén, Nordmaling. Revisorer: Curt Holmbom och Bernt Marklund, Skellefteå.

Rolf V Strandman
Rapportör

T h avgående kårordförande Birger Andersson tillsammans med nyvalde ordförande Roland Axelsson

Ordförandebyte Vimmerby församlingskåre

Årsmötet i Vimmerby inleddes med mässa i Vimmerby kyrka, där kyrkoherde Anders Wenhult predikade och celebrerade mässan.

En kvintett från Lunnevals folkhögskola medverkade med stämningsfull jazzmusik.

Efter mässan fortsatte församlingskåren med kaffe i församlingshemmet. Förhandlingarna leddes av vice ordförande Håkan Svensson.

I samband med årsmötet avtackades Birger Andersson som ordförande. Han har innehaft den posten i 16 år och arbetat intensivt och med stort intresse med kåren. Birger utsågs till hedersordförande och fick diplom, blommor och en ikon.

Tillträdande ordförande Roland Axelsson välkomnades med en blombukett.

Text Britt Andersson
Sekreterare

Foto Janne Strömsten

Vimmerby kyrka

Skara stiftskonvent i Ödenäs utanför Alingsås

Samtliga närvarande ledamöter i konventsrådet får blommor som tack för god insats under året

Anders Åström, ordförande såväl i Ödenäskåren som i Skara stifts lekmanaförbund, hälsade ett 100-tal deltagare varmt välkomna till Ödenäs kyrka. Vid den inledande mässan med kyrkoherde Jan Kesker och komminister Reijo Oivaeus som celeبرانter medverkade Kristina Åström vid orgel och piano. Vacker solosång framfördes av Lars Antborg. Kollekten, dels till en framtidssatsning för lekmännen i Skara stift, dels till Stiftelsen Abrigo Rainha Silvia i Rio de Janeiro, Brasilien, där Stefan Martinsson är direktör, inbringade drygt 6.000 kronor totalt.

Johan Norén, Lena församling

Johan Norén, präst i Lena församling, hade som tema för sitt inspirerande anförande "Att leva av Guds nåd". Ett varmt tack för värdefull medverkan framfördes av Anders Åström och blommor överlämnades.

Efteråt serverades en välsmakande lunch. För intresserade hade anordnats en tipspromenad i byn. Så var det tid att samlas i kyrkan igen för att lyssna till vacker sång av

Alingsås manskör, som också fick blommor som tack för sin medverkan. Därefter vidtog själva årsmötesförhandlingarna i församlingshemmet under ledning av Anders Åström.

Ur verksamhetsberättelsen år 2010 noteras att Lekmanaförbundet i Skara stift vid årsskiftet hade 19 kårer och ett antal direktanslutna medlemmar - totalt 731 medlemmar. Vid bibeldagen på Lilleskog medverkade domprost emeritus Hans-Olof Hansson på ämnet "Kvinnan lät sin kruka stå". Stiftskonvent hölls i Borås med kyrkoherde Anders Ljungström som celebrant i den inledande mässan. På ämnet "Vara kyrka på 2000-talet" höll Ola Sigurdson, professor i tros- och livsåskådningsvetenskap vid Göteborgs universitet, ett intressant föredrag.

Lekmanaförbundet var medarrangör vid syföreningsdagarna på Flämslätt. Höstens inspirationsdag på Flämslätt hade som tema

"Gemenskap och möten" med ett tankeväckande inledningsföredrag av komminister Håkan Sunnliden i Värnamo. Några kontrakt har inbjudit till gemensamma kontraktssamlingar. Under hösten firade fem kårer i stiftet sina jubileer Lidköping och Skara 90 år, Skövde och Trollhättan 80 år och Alingsås 70 år. Vid dessa jubileer har hälsningar framförts från stiftsledningen. För resultat- och balansräkning år 2010 redogjorde Liisa Lundgren och Anders Åström. Förslaget till budget för åren 2011 och 2012 godkändes. Årets stiftskollekt för Skara stifts lekmanaförbund tas upp den 22 maj.

Valen: Anders Åström, Ödenäs, omvaldes som ordförande och Liisa Lundgren, Borås, som kassör. Som vice ordförande omvaldes Bernt-Olov Klingesten, Borås och som sekreterare kvarstår Margareta Jansson, Skara. Carl-Eric Abrahamson, Timmele, är hedersordförande. Som ordinarie kontraktsombud omvaldes Anita Klarin, Gullspång,

Glada medarbetare i Ödenäskåren.

Siv Hasselberg, Vänersborg, Lars Sjögren, Ödenäs, Karin Irvefors, Falköping och som ersättare omvaldes Carl-Gustaf Lundström, Axvall, Margareta Hjertén, Vänersborg, Lars Hjertstrand, Ulricehamn och nyvaldes Leif Lindholm, Hjo och Hans-Henning Maushake, Borås. Omval skedde av såväl ordinarie revisorer Ingrid Björk och Sven-Erik Ek, båda Skövde, som revisorsersättare Bertil Melin, Sparsör, och Helmer Wulcan, Falköping. Samtliga ledamöter i valberedningen, Lennart Andersson, Borås, Sonja Kristing, Skövde, Maj-Britt Lundin, Vårgårda och Benny Ohlsson, Borås, omvaldes.

Stiftskonventet år 2012, då Skara stifts lekmanaförbund firar 90 år, kommer att hållas i Vänersborg dit representanter för Vänersborgskåren inbjöd, något som tacksamt noterades.

Till Anders Åström som tillsammans med goda medhjälpare i Ödenaskåren ordnat årets stiftskonvent synnerligen förträffligt och som under hela året med stort engagemang och med en synnerligen god insats lett lekmanaförbundet i Skara stift, framförde vice konventsordföranden Bernt-Olov Klingesten ett varmt tack och överlämnade en stor bukett blommor.

Till de avgående ledamöterna, Inger Gabrielson, Skövde och Bernt Rangstrand, Borås överlämnades var sin blomsterbukett av Anders Åström med ett varmt tack för flera års trogen insats. Samtliga närvarande konventsrådsledamöter inklusive hedersordföranden

Bernt Rangstrand, Borås, får ett tack för goda insatser.

Carl-Eric Abrahamson och Ulla Abrahamson fick var sin ros som tack för gott arbete och stort intresse. Till sist tackade Anders Åström alla närvarande för en lyckad dag och förklarade 2011 års stiftskonvent avslutat.

Text Margareta Jansson
Foto Anders Åström

Alingsås församlingskår firar 70 årsjubileum

Hela glada sällskapet trivdes och njöt av festligheterna

Förbundets "First Lady" och en av stöttepelarna

Carl-Erik Abrahamsson talade om "ljuset som måste brinna"

Kårordförande Mary - Anne Nilsson hälsade alla varmt välkomna

Två damer som stortrivdes

FORSKARE OCH PRÄST

Karl Axel Lundqvist med hustru Margareta

Han kom till världen på julafton 1932 som den femte i barnskaran, till stora systers besvikelse. Det fanns så många pojkar redan och hon hade önskat sig en flicka. Han gick som två bröder i faderns fotspår, blev präst och kyrkoherde i anrika Skellefteå landsförsamling. Blev dessutom forskare i ett ämne som han är expert på: relationen EFS och Svenska kyrkan.

Karl Axel Lundqvist öppnar ytterdörren ledigt klädd och jag behöver absolut inte ta av mig skorna, men måste stanna upp och beundra Ferdinand, familjens vackra Golden Retriever som gärna vill välkomna mig. Jag förstår att den lilla skylten på ytterdörren Varning för hunden är ett utslag för prästerlig humor. Matte Margareta Lundqvist möter upp och tar hand om hunden. Stormen bedarrar.

Karl Axel Lundqvist är teolog och docent i kyrkohistoria. Han valdes 1990 till kyrkoherde i Skellefteå landsförsamling och utförde under många år ett uppskattat pionjärbete i distriktet Anderstorp, söder om stadskärnan. Vi bör tillägga att hans hustru med gedigen utbildning som lärare och diakon plus akademiska betyg bl a i sociologi stod vid hans sida under alla slitsamma år. Makarna har vidare engagerat sig i församlingens församlingskår, länge en av landets största. Detta är en av anledningarna till att er reporter sökt upp familjen Lundqvist. En annan är hans nyligen utgivna bok "Från prästvälde till lekmannastyre" - med undertiteln Evangeliska Fosterlandsstiftelsen som inomkyrklig lekmannarörelse i Skellefte-bygden 1875-1923. Speglat i riksperspektivet.*

En ambition har varit att nå bortom fackfolkets krets och skriva även för stiftelsens folk och skelleftebor i allmänhet, något som visas av en enkel och lättläst framställning, menar en av recensenterna. Även en historiker vill väl bli läst, kan man tycka. Nu konsumerar vi ju inte teologiska avhandlingar på en kafferast, men är det något som Karl Axel Lundqvist behärskar så är det konsten att berätta. En författare måste dock ha något att berätta. Det har vår forskare och präst med sitt insider-perspektiv.

Baksidestexten på avhandlingen antyder detta. – Teologi och praktisk handling hör nära samman i svenskt kyrkoliv. Vid Svenska kyrkans möte med Evangeliska Fosterlands-stiftelsen (EFS), som bildades 1856 med syfte att utgöra ett inomkyrkligt lekmannainstrument, kom detta i synlig dager.

Det uppstod i vissa kyrkliga kretsar spänningar och motsättningar på grund av att de två nämnda komponenterna, teologin och lekmanngaengagemanget inom EFS, inte ansågs stämma överens med traditionellt kyrkligt tänkande och handlings-sätt. Men även det motsatta förhållandet inträffade, speciellt inom vissa stift, där ett nära samarbete etablerades mellan kyrkoförsamlingar och EFS och den senare framstod som ett Svenska kyrkans lekmanngaorgan. Så var fallet inom det odelade Härnösands stift, dit även nuvarande Luleå stift räknades på den tiden.

Karl Axel föddes 1932 i en bonde- och predikantfamilj i Mellanström, Arjeplog. På gården fattades inte uppgifter för de sju barnen, fem pojkar och två flickor. Fadern var ofta på resa i den vidsträckta fjällförsamlingen, stor som Skåne och Blekinge tillhoppa! Vi bör dra oss till minnes att vägar, om de nu fanns, var primitiva. Detta var ju före automobilens tid. Tre av de fem pojkarna skulle med tiden komma att tjäna som präster i Svenska kyrkan.

EFS folkhögskola Hagaberg, predikantutbildning på Johannelund och Hermodskurser var steg i utbildningen till forskare och präst. Efter lärarika år i

Arjeplog följde tjänst i Offerdal i Jämtland. Lärarinnan Margareta fixade jobbet i Offerdal, kan vi avslöja. Ortsbor låg bakom. 1966 gick flyttlasset till Akademien i Uppsala, där teol.kand lästes in och efter praktiken prästvigdes Karl Axel för Luleå stift. Statligt doktorand-stipendium och prästvikariat om somrarna gjorde det möjligt att påbörja forskning i kyrkohistoria för professor Sven Göransson och 1977 kunde han lägga fram sin gradu-alavhandling "EFS och Svenska kyrkan 1890-1911". Den unge doktorn arbetade då i Skellefteå landsförsamling med att uppodla det distrikt som kallas Anders-torp, ca 4000 församlingsbor. - Det blev en fin tid, konstaterar Karl Axel, mycket stimulerande.

En sida i Karl Axels personlighet är hans sinne för siffror. -Ja, han är verkligen en sifferkarl, intygar hustrun. Det har han efter sin mormor. -Redan som skolpojke var jag intresserad av när kamrater och vuxna var födda. Det har jag haft glädje av i mitt forskningsarbete, påpekar vår framgångsrike författare. En annan sida är hans folkliga och enkla sätt. Han påminner om Ingemar Stenmark, den store slalomspecialisten. Denne fick frågan om mathållningen, när han nu reste runt i världen.

Gillar du maten dom serverar? Ingemar Stenmark svarade som den norrlänning han är: - Jag ät' de' dom sätt' fram. Det-samma gäller Karl Axel. Vanlig vardagskost på familjens bord är vad som gäller.

Som kyrkoherde lämnade han gärna sin expedition för att besöka något av församlingens trettiotal bönhus. Uppgiften var att hålla väckelsens eld vid makt.

Ordet **emeritus** betyder **uttjänt**. Det stämmer **inte** på vår präst. Om jag skulle tänka mig en levnadsregel över hans dörr blev det

"MIHI NON LICET ESSE OTIOSO"

På hederlig svenska **Jag får inte vara överksam**. Sv ps 585:3.

Rolf V Strandman
V förbundssekr
VDM

* Karl Axel Lundqvist
FRÅN PRÄSTVÄLDE TILL LEK-
MANNSTYRE
Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen som
inomkyrklig lekmanngaörelse
I Skelleftebygden 1875-1923.
Speglat i riksperspektivet.
Artos & Norma bokförlag 2008
www.artos.se

VAD FINNS BAKOM IKONEN?

Foto: Kristina Strand Larsson

Varenda unge vet vad en ikon är. Ett tecken på datorskärmen! Att symbolen innehåller mycket mer än man kan se är också en självklarhet. Ett tryck på ikonen ("klik") och ut väller en mängd information. "Klicka" vidare och en hel värld finns dold bakom ikonerna!

Den andliga världen är full av ikoner. Inte endast de målningar vi kallar ikoner – det mesta i Kyrkans värld är ikoner! Nattvardens bröd och vin är en sådan "ikon", ett tecken på något mer. Dopvattnet är en ikon. De bibliska texterna, bönerna, korstecknet, hela mässan, vad du vill! Vill man upptäcka den andliga verkligheten bortom dessa tecken måste man "klicka" på dem – dvs lägga en viss uppmärksamhet (tyngd) vid dem: ta dopet, mässan och Bibeln på allvar. Söka Gud, genom dessa ikoner.

Det kristna livet är inte att enbart värna det yttre, byggnader, moral eller att ha åsikter om det ena och det andra – det kristna livet är att komma bortom det yttre.

Komma *djupare* och upptäcka världen tillsammans med Gud. För barnet är det en självklarhet att datorskärmens ikon bara är en bild, som gömmer mycket mer.

Av samma anledning är det viktigt att Kyrkans ikoner inte är alltför "realistiska" i sin yttre utformning, utan tydligt just bilder för något större. Därför är t ex nattvarden en rituell måltid, utan varje likhet med en vanlig måltid. När nattvardsgästen får oblaten i handen blir det uppenbart att det inte är fråga om vanlig mat! Här blir man inte mätt i magen, utan mättad på ett "inre" sätt. Av samma anledning är de målade bilder vi kallar ikoner så tydligt icke-realistiska och symboliska, betraktaren uppmanas därmed att inte fastna vid den yttre formen eller färgerna ("De ser nästan likadana ut allihop!" som någon sa.) Poängen är att vi förs bortom bilden. Ser världen på ett annat sätt.

Ytterst är hela tillvaron som vi uppfattar den, en ikon. Själva existensen är ett tecken på att det finns en "högre" form av verklighet.

Naturens iklädande under sommaren – och dess avklädande under hösten, påminner oss om att också du och jag kommer att "avklädas" en gång. För att sedan, på andra sidan, iklädas den Uppståndnes kläder.

Jan Wenzelberg
kontraktsprost
Vemmenhögs, Ljunits,
Herrestads och Färs kontrakt